

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА ШКОЛСКУ 2012/13. ГОДИНУ

ТЕСТ ЗНАЊА

Драги будући студенти,

Тридесет питања на која ћете одговарати у овом тесту односе се на градиво из вашег уџбеника социологије за средње школе. На питања ћете одговарати на више начина: заокруживањем слова испред одговора за који сматрате да је тачан (заокружите само један одговор), уписивањем одговора на предвиђене линије и уписивањем слова испред тачног одговора на предвиђену линију. Пишите читко и штампаним словима. Не задржавајте се превише код питања код којих нисте сигурни шта је тачан одговор. Одговорите прво на питања која знате, а затим се вратите на питања о којима треба мало дуже да размислите. Пре него што предате тест, проверите да ли сте одговорили на сва питања. Забрањено је уписивати име или било који други знак на самом тесту.

За попуњавање овог теста имате на располагању 45 минута. Максималан број поена који се може добити за тачне одговоре на сва питања је 40.

Желимо вам успех на пријемном испиту.

1. Заокружите име немачког социолога који је уочио разлику између *заједнице* и *друштва*? 1
  - А. Емил Диркем
  - Б. Роберт Мертон
  - В. Ентони Гиденс
  - Г. Фердинанд Тенис
2. Наталитет и морталитет представљају: 1
  - А. механичко кретање становништва
  - Б. природно кретање становништва
  - В. просторно кретање становништва
  - Г. вертикална покретљивост становништва
3. Препознајте карактеристике традиционалне или модерне породице (на црти у продужетку уписати *традиционално* или *модерно*) 3
  - А. проширена сродничка скупина _____ *T*
  - Б. производна скупина и установа _____ *T*
  - Б. смањене разлике између полова и генерација _____ *M*
  - Г. ауторитет и моћ мушкарца _____ *T*
  - Д. окренутост потребама деце _____ *M*
  - Ђ. редукција породичних функција _____ *M*
4. Хришћанство је подељено на православље, католичанство и _____ 1

(*протестантизам*)

5. Скуп мера и акција којима организовано друштво усмерава свој демографски развој је: 1
- A. *популациона политика*
 Б. развојна политика
 В. социјална политика
 Г. културна политика
6. Шта је конкубинат? 1
- A. *ванбрачна заједница*
 Б. економска организација
 В. просторна скупина
 Г. статусна група
7. Понуђена објашњења друштене промене повежите са одговарајућим називом (испред објашњења упишите број): 1,5
__1__ квантитативно увећање неке појаве	1. раст
__3__ кретање ка идеалном друштвеном поретку	2. развој
__2__ квалитативна промена неке појаве ка сложенијем стању	3. прогрес
8. Становиште да се промене у друштву одвијају као резултат кружног кретање при чему се по одређеном редоследу смењује ограничени број друштвених облика назива се _____ . (*циклично схватање, циклични модел*) 1
9. Процес све веће међусобне економске, политичке, културне и сваке друге повезаности у савременом свету, заснован на развоју нових технологија, назива се: 1
- A. специјализација
 Б. *глобализација*
 В. колонизација
 Д. диференцијација
 Г. сегрегација
10. Подела сложених радних операција на уже, једноставније елементе рада које обављају различити појединци назива се _____ . 2
- (*техничка подела рада (специјализација)*)
11. Заокружите слово испред методе/технике за анализу и тумачење података: 1
- A. интервју
 Б. посматрање
 В. анкета
 Г. *упоредни метод*
 Д. експериментинач
12. Понашање (често прописано) које се очекује од неког ко заузима одређено место у друштвеној структури назива се (заокружите слово испред тачног одговора): 1
- A. друштвени положај
 Б. друштвени углед
 Г. друштвена моћ
 Д. *друштвена улога*

13. Промена класног (слојног) положаја појединца у односу на његов ранији положај назива се _____ вертикална друштвена покретљивост. 1

(унутаргенерацијска)

14. Концентрација људи и капитала у градовима (у модерном друштву) назива се _____ (заокружите слово испред тачног одговора): 1

- A. демократизација
- B. демографска револуција
- V. глобализација
- Г. секуларизација
- Д. урбанизација

15. Основни елементи сваке државе (шта свака држава мора да има) су: 1,5

_____
_____
_____

(територија, становништво, суверена јавна власт)

16. Која од наведених теорија **не** објашњава настанак државе (заокружите)? 1

- A. теорија силе
- B. теорија друштвеног уговора
- V. теорија модернизације
- Г. теорија класних сукоба

17. Која од ових религија **није** монотеистичка (заокружите слово испред одговора)? 1

- A. јеврејство
- B. хиндуизам
- V. ислам
- Г. хришћанство

18. Према облику владавине (уређења), држава може бити: 2

_____ и _____ .

(република и монархија)

19. Насупрот елити се према елитистичком моделу друштвене структуре налази (заокружите слово испред тачног одговора): 1

- A. политичка класа
- B. маса
- V. радничка класа
- Г. каста
- Д. нижи слој

20. Према броју чланова и величини политичке странке се деле на: 2

_____ и _____ .

(кадровске и масовне)

21. Упишите име социолога који је заступао становиште да социологија треба да објасни људско делање путем разумевања и тумачења његовог значења: 2

_____

(Макс Вебер)

22. Процес кроз који појединац усваја вредности, норме, симболе, начин понашања културе у којој живи назива се (заокружити слово испред тачног одговора): 1

- А. депривација
- Б. интернационализација
- В. *социјализација*
- Г. рационализација

23. Да би се спречила концентрација власти и ограничила самовоља властодржаца, власт се дели на: 1,5

_____

_____

_____

(законодавну, извршну, судску)

24. Има више врста национализма. Наведи две: 2

_____ и _____

(етнички, територијални, интегративни, ујединитељски, сецесионистички, прелазни)

25. Схватање да су европски народи, њихова култура и цивилизација супериорни у односу над свим другим културама назива се _____ 1,5

(евроцентризам)

26. Која од доњих тврдњи описује конфликтно становиште у објашњењу друштвених појава? Заокружите слово испред тачног одговора. 1

- А. Структуру друштва чине елементи који складно делују ради ефикасног функционисања читавог друштва.
- Б. У сваком друштву долази до сукоба интереса између група које заузимају различите положаје у друштвеној структури и располажу различитом количном друштвених ресурса.
- В. У стварности постоје само појединци који у међусобној интеракцији и у складу са својим тежњама и размевањем значења која придају туђим и својим поступцима – стварају друштво.

27. У којој модел вертикалне структуре друштва спада подела на виши, виши средњи, нижи средњи и нижи слој (заокружите слово испред тачног одговора)? 1

- А. елитистички
- Б. класно-конфликтни (марксистички)
- В. *стратификацијски*

28. „Одрживи развој“ је (заокружите слово испред тачног одговора): 1

- А. модел неограниченог привредног раста и друштвеног развоја
- Б. развој који доноси највеће економске користи
- В. *развој који води рачуна о очувању животне средине и интересу будућих генерација*

29. Који теоретичар говори о „гвозденом закону олигархије“? 2

_____

(Роберт Михелс)

30. Повећање количине гасова (пре свега угљен-диоксида) који задржавају топлоту унутар Земљине атмосфере назива се _____.(*ефекат стаклене баште*) 1